

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177	Letna naročnina, Italija	Lir 32.000
	Letna inozemstvo	Lir 50.000
PODUREDNIŠTVO 34135 Trst, Vicolo d. Rose, 7 - Tel. 414646	Letna inozemstvo, USA dol.	35
	Poštno čekovni račun:	štev. 11234499

Leto XXXIX. - Štev. 32 (1961)

Gorica - četrtek, 6. avgusta 1987 - Trst

Posamezna številka Lir 700

Gospodova Dekla v slavi

S povišanjem »vzvišene slonske hčere«, z njenim vnebovzetjem je povezana skrivnost njene večne slave. Kristusova Mati je namreč povišana »za Kraljico vesoljstva«. Tista, ki je ob oznanjenju sama sebe označila kot »Gospodovo dekla«, je ostala v vsem zemeljskem življenju zvesta temu, kar ta naziv izraža. Tako je potrdila, da je resnična »čenka« Kristusa, ki je tako močno poudarjal naravo služenja svojega poslanstva: Sin človekov »ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge« (Mt 20,28). S tem je postala Marija prva med tistimi, ki »služijo Kristusu tudi v drugih in s ponižnostjo in potrpežljivostjo vodijo svoje brate h Kralju, kateremu služiti se pravi kraljevati«, in je v polnosti dosegla ono »stanje kraljevske svobode«, ki je lastno Kristusovi mučenecem: služiti se pravi kraljevati!

»Kristus, ki je bil pokoren do smrti in ga je zaradi tega Oče poveljal (prim. Flp 2,8-9), je šel v slavo svojega kraljestva. Njemu je podvrženo vse, dokler samega sebe in vsega stvarstva ne podvrže Očetu, da bo Bog vse v vsem« (prim. I Kor 15,27-28). Gospodova dekla Marija je udeležena pri tem kraljevanju svojega sina. Slava služenja je zanjo neprenehno kraljevsko dostojanstvo; vzeta v nebesa ne neha s tistim odrešenjskim služenjem, v katerem izraža materinsko sredništvo, in to »prav do večne dovršitve vseh izvoljenih«. Tako ona, ki je tu na zemlji »zvesto ohranila svojo združnost s Sinom prav do križa«, še naprej ostaja združena z njim, »ki mu je vse podvrženo, dokler ne bo on sam sebe in vse stvarstvo podvrzel Očetu«. Tako je Marija v svojem vnebovzetju obdana tako rekoč z vso stvarnostjo občestva svetnikov, in njena združnost s Sinom v slavi je v celoti naravnana na dokončno polnost božjega kraljestva, ko »bo Bog vse v vsem«.

Tudi v tej stopnji ostane Marijino materinsko sredništvo »podrejeno« njemu, ki je edini srédnik, prav do končnega udejanjenja »polnosti časov«, to je, dokler ne bo v Kristusu kot glavi vse zedinjeno (prim. Ef 1,10).

(Iz okrožnice Janeza Pavla II. o Odrešenikovi Materi, št. 40)

Praznik v visokem poletju

Kakor tolikokrat v teku cerkvenega leta nam Cerkev tudi za 15. avgust predstavlja podobo čiste, ponižne, preproste, plemenite in močne izraelske deklice Marije iz Nazareta, Jezusove matere, matere božjega Sina. A kljub temu je morda danes marsikomu težko najti pravo razmerje do Marije. To velja tako za duhovnika kakor tudi za preprostega vernika. Vzrok so največkrat pobožna pretiravanja in osladnosti, ki se jih pobožni pisci in pridigarji niso vedno izogibali.

In takemu pretiravanju smo priče tudi v današnjih dneh. Povod je verjetno tudi hladni teološki racionalizem, ki bi najraje spremenil v abstrakcije vse krščanske resnice in tudi lik samega Kristusa. Znani nemški teolog Karl Rahner je dejal, da abstrakcije ne potrebujejo matere.

KAKO NAJTI PRAVI ODNOS DO MARIJE

Ce hočemo najti pravi odnos do Marije, če hočemo, da nam bo njen zgled še danes govoril, jo moramo spoznati takšno, kot je v resnici bila. Marija je bila ženska iz krvi in mesa. Nevesta, žena, mati, vaščanka, sosedka z zelo navadnim življenjem. Od petnajstletne zaročenke do matere Obsojenca na Kalvariji nam evangelij pove zelo malo; prikaže Marijo kot preprosto ženo, ki je blizu ljudem, ker je vsa odprta Bogu, kot ženo, ki ji je Bog odkazal izredno mesto v načrtu odrešenja. Ko je Marija prala penice ali ko je šla na trg, ni imela na glavi svetniškega sija. Bila je ena izmed takih mladih žena, kot jih še danes lahko vidimo na Bližnjem vzhodu. In vendar je angel tej preprosti ženi rekel »milosti polna«.

Marija je bila izredno preprosta, njeno življenje zelo navadno. Ne mislimo, da so si čudežni dogodki sledili v njenem življenju, da jo je Bog razsvetljeval ob vsakem pomembnejšem dogodku. Bila je »brezmadežno spočetje«, kot je rekla Bernardki v Lurdu, toda sama se tega ni zavedala. Šele ko je prišla v nebesa, je zvedela za vse čudovite darove, s katerimi jo je Bog obdaril. V svojem zemeljskem življenju pa je Marija živela iz vere.

MARIJINA VERA IN ZAUPANJE

Z duhom in srcem Marija živi v svetu stare zaveze. Ena glavnih misli te dobe pa je, da se Bog razodeva v zgodovini, da načrt odrešenja uresničuje po zgodovinskih dogodkih in da njegovo voljo spoznavamo po znamenjih, ki nam jih pošilja iz dneva v dan. Bil prepričan, da kljub vsemu Bog uresničuje svoje odrešenje, biti prepričan, da mi govori po vsakdanjih dogodkih in po ljudeh, ki jih srečujem, videti božjo roko nad splošnim dogajanjem in nad mojim življenjem, to pomeni verovati v starozaveznem smislu. Tako je

verovala Marija. Priznati moramo, da to ni bilo lahko.

Bog je Mariji poslal razna znamenja. In po znamenjih, ki jih je Bog pošiljal, je Marija spoznala božjo voljo in iz njih je razbirala, kaj Bog od nje pričakuje in kakšno vlogo ji daje v načrtu odrešenja. Ta znamenja v njenem življenju in v življenju njenega Sina pa so bila silno skromna: npr. nenavadno Jezusovo rojstvo, obisk Modrih z Vzhoda, Simeonova prekoba v templju in napoved prihodnjega trpljenja.

Marija je premišljevala ta znamenja v svojem srcu. Polagoma je spoznavala pomen dogodkov in skrivnost svojega Sina. A verovati je morala. In vera zanjo ni bila nič lažja kot za nas, nasprotno, bila ji je težja.

Ne mislimo, da so se v Jezusovih otroških letih vrstili čudeži, kot to pripovedujejo legende; ne mislimo, da je božanstvo kar žarelo iz Jezusa. Marija je morala imeti močno vero, da je v tem otroku, ki je bil sad njenega telesa, ki ga je dojila, ki ji je bil podoben, ki se ni v ničemer razlikoval od drugih otrok na vasi, videla tudi svojega Gospoda in Boga. Bližina z Jezusom, ki v tridesetih letih življenja v Nazaretu ni storil nič izrednega, da bi kdo lahko spoznal njegovo božanstvo, je terjala od Marije večjo vero, kot jo Bog zahteva od nas.

POT DO KALVARIJE IN VELIKONOČNEGA JUTRA

Mariji ni bilo lahko hoditi po poti vere. Ni vsega takoj razumela. Samo v premišljevanju in molitvi je spoznavala pomen nekaterih dogodkov: npr. to, da so začetki mesijanske dobe tako skromni, all to, da jo je Jezus med svojim javnim delovanjem držal nekako ob strani.

Zivljenska pot je Marijo vodila do Kalvarije. Tam je našla svojega Sina. Spremljala ga je z vsem sočutjem. Tam jo je ranil meč bolečin, kakor ji je bilo napovedano. Tam je doživela Sinovo smrt in privolila v odrešenje, ki se je dopolnilo drugače, kot si je sprva verjetno predstavljala.

Marija je bila edina od svetih žena, ki na velikoonočno jutro ni šla k Jezusovemu grobu. Verovala je brez prikazovanj. V njej se je združilo vse upanje in ves vzlet mlade Cerkev. V dvorani zadnje večerje je družila apostole in z molitvijo privabila ogenj Svetega Duha na apostolsko skupnost.

V NEBEŠKI SLAVI

Marijina podoba ne bi bila popolna, če bi jo gledali samo v njenem zemeljskem življenju. Krščansko izročilo, potrjeno z slovesno izjavo nezmotljivega učiteljstva, nam govori tudi o Mariji v nebeški slavi.

Sv. Višarje

Ljudje vprašujejo, ali bo letos stekla žičnica na Sv. Višarje. Pri vodstvu svetišča v Zabnicah smo se za to pozanimali. Povedali so nam, da za letos nič ne kaže, da bo žičnica stekla. Morajo namreč speljati stezo ob žičnici, da bi v primeru nesreče lahko prišli do ponesrečencev. Ta dela pa kasnijo in ni verjetno, da bodo do jeseni končana. Žičnica pozimi obratuje, ker menijo, da bi se po snegu dalo priti do ponesrečencev, če bi do nezgode res prišlo. Tako so pojasnili v Zabnicah.

Povejmo še to, da v Ukvah in v Zabnicah na veliko obnavljajo župnijski cerkvi s pomočjo deželnih in državnih prispevkov. V Zabnicah je cerkev zaradi obnove zaprta in imajo službo božjo v župnijski dvorani, ki je spremenjena v kapelo.

Koča sv. Jožefa služi svojemu namenu, v njej se vrstijo razne skupine za prijetno letovanje. Naše mnenje je, da bi s skupnimi močmi morali kočo in ob njej stoječi senik preurediti in izboljšati, tako da bi oboje skupaj postalo najbolj privlačna točka v Zabnicah. Naravni pogoji so dani, potrebna je le še skupna zavzetost.

Mladina vabi na Sv. Višarje

Skupnost krščanskega življenja s Tržaškega in Goriškega vabi na III. poletni seminar slovenskih študentov, ki bo letos od 21. do 23. avgusta na Sv. Višarjah. Vabilo se glasi:

Dragi prijatelj!

Se nam je v spominu Smarjeta v Rožu na Koroškem, kjer smo študentje in mlajši izobraženci v luči vere iskali odgovor na vprašanja našega osebnega, občestvenega in narodnega življenja, in že je pred nami novo srečanje.

Pred kratkim je ves katoliški svet začel praznovati Marijino leto. Milosten slučaj je hotel, da se bomo prav letos zbrali na eni izmed najlepših Marijinih božjih poti, na Sv. Višarjah. Tu se bomo skušali najprej navezati na letošnjo draveljsko molitev za življenje, nakar bomo to izhodišče razširili in obravnavali sedanji življenjski utrip slovenskega naroda in slovenske manjšine v Italiji.

Višarski seminar pripravljamo Slovenci v Italiji, in sicer iz vseh treh pokrajin, kjer prebivamo. Na srečanju bodo sodelovali msgr. Oskar Simčič iz Gorice, Ferruccio Clavara iz Beneške Slovenije in Ivo Jevnikar iz Trsta z naslednjimi referati:

— msgr. Oskar Simčič: »Življenje kot dar in odgovornost«.

— Ivo Jevnikar: »S tržaškega razgledišča v slovenska obzorja«.

— Ferruccio Clavara: »Vloga Beneške Slovenije v skupnem slovenskem kulturnem prostoru«.

Pozdrav v imenu organizatorjev
Tomaž Simčič

Marija ni samo judovska žena, ki je ponižno in preprosto sprejela božjo ponudbo in postala Jezusova in Odrešenikova mati; Marija ni samo skrbna in včasih zaskrbljena mati, ki težko žrtvuje vsa zemeljska pričakovanja; Marija ni samo mati na smrt obsojenega, stoječa poleg križa, ki prav tako kot njen Sin Jezus ne razume, zakaj jo je Bog zapustil; Marija ni samo topla središče mlade krščanske skupnosti in zvesti spomin na Jezusove besede in dejanja po njegovem odhodu k Očetu. Marija je tudi žena, ovita v sonce, z mesecem pod nogami, z vencem dvanajstih zvezd, kot jo je videl sv. Janez v Razodetju. Je dovršena podoba novega človeka, povelšana v svoji duši in svojem telesu.

Ce nam je lahko v oporo Marijino zemeljsko življenje, ko vidimo, kako je morala v veri sprejemati dogodke, ki jih ni razumela, nam mora biti njena sedanja slava v veselje in upanje.

DR. LOJZE SKERL

Ne posmehujemo se in ne obsojamo

Ob bližnjem Marijinem prazniku in še posebej v letošnjem marijanskem letu postavljamo vprašanje, kakšen je pravičen odnos do Matere božje, kakšno mesto ima v našem življenju, kako vključiti marijansko pobožnost v sestav svojega verovanja.

V iskanju odgovora na ta temeljna vprašanja je v naših razmerah še posebej živo vprašanje o Medjugorju. Zelo različna mnenja slišimo — od navdušenja in očitajočega »zmerjanja«, češ, kakšni ste — predstavljate kot dvomljivo tisto, kar je vendar resnično, ovirate ljudi, ko bi se vendar morali približati Bogu; predstavljate kot nevarno tisto, kar le pomaga razvoju naše krščanske stvari... Nekateri so bolj previdni, manj neučakani in razmišljajo po pregovoru, da božji mlini meljejo počasi in je treba pustiti času čas, kajti to, kar je res božje, ne more propasti. Seveda je pa tudi tretje zadržanje — namreč tistih, ki že načelno zavračajo kakršnokoli možnost o take vrste nadnaravnih posegih. Kakšno stališče naj zavzamemo, ko pa imamo toliko nasprotujočih si zgledov in opredelitev — med škofi, duhovniki in vsemi tistimi, ki so v Medjugorju kaj ali pa ničesar videli?

Cerkev opredeljuje »videnja« kot »vidno javljanje nečesa, kar je v tistem kraju in tistem trenutku neobičajno in glede na naravno dogajanje tudi nerazložljivo« (R. Laurentin). V zgodovini odrešenja je takih nadnaravnih posegov nič koliko in njihova pomembnost je zlasti v svetopisemskem poročanju nenadomestljiva. So sestavni del razodetja, ki pa je po nauku Cerkev zaključeno s smrtjo apostolov. Vse bistveno, kar je za zveličanje potrebno, je bilo povedano in za naše zveličanje zadostuje. Vsa videnja in prikazovanja, ki sledijo temu svetopisemskemu obdobju — pravi kardinal Ratzinger — so izjemni dogodki, ki nimajo važnosti za resničnost, ki jo izražajo, kajti ne obogatijo niti ne spreminjajo razodetja. S tem pa seveda ni rečeno, da ti dogodki ne vplivajo na pastoralno dejavnost Cerkev in da nimajo nobene važnosti pri širjenju evangelija. Vse to priznavajo tudi cerkveni dokumenti, še posebej tisti, ki govorijo o češčenju Matere božje (npr. »Evangelii nuntiandi«,

«Marialis cultus», »Redemptoris Mater«).

Ko postavimo medjugorske dogodke v ta okvir, vidimo, kako neumestno postane tisto vprašanje »ali je kaj res ali pa je vse skupaj le potegavščina, kateri nasedajo lahkoverneži!« Ob razodetju, ki je za ali pa brez Medjugorja, Lurda, Fatime, že zaključeno in za naše zveličanje popolnoma zadostuje, postanejo ti dogodki obratni, nebitni — ne glede na to, ali so resnični ali ne. Ostanjejo »privatnega značaja« in prepričajo, kogar prepričajo. Pa saj vendar ne gre samo za neko »nadnaravnost« in »čudežnost«; v teh krajih je toliko »vsakdanjih« stvari, ki človeku dajejo misliti: spreobrnjenja, molitve, post, pobožnost, življenjsko pričevanje... Ob vsem tem postane tudi bolj ali manj postranskega pomena, kdaj bo Cerkev uradno priznala ali pa prepovedala Medjugorje. Zakaj vendar, ko pa gre za »nebitne stvari«!

Zelo modro je stališče, na katerega se je postavil škof Enrico Assi iz Cremona: »Ne posmehujemo se tistim, ki so ob obisku Medjugorja našli novo spodbudo za molitev in ne obsojamo tistih, ki so ob teh dogodkih ostali neprizadeti in v dvomih« (prim. Famiglia Cristiana, 29/1987, str. 6).

Marijin praznik in marijansko leto nas torej spodbujata k razmišljanju o tistem bistvenem — o razodetju božje ljubezni, ki nas vabi k posnemaju. In nobeno »videnje« nam ne bo moglo nadomestiti temeljnega Marijinega evangeljskega zadržanja: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!«

A. S.

Praznik Marije Vnebovzete na Sv. Višarjah

Cerkev žičnica ne vozi, so na Sv. Višarjah vedno gostje in romarji. Maša je vsak dan in jo daruje p. Filip, oskrbnik Marijinega svetišča. Ob nedeljah je sv. maša ob 12. uri. Na praznik Marijinega vnebovzeta bo na Sv. Višarje šel videmski nadškof Battisti; maševal bo ob 11. uri. Romarji, ki želite na ta praznik na Sv. Višarje, upoštevajte to.

Nova vlada potrjena

Nova vlada, ki jo je sestavil Giovanni Gorja, je programatična vlada, to se pravi, da se je pet strank, ki jo sestavljajo, končno le zedinilo na skupnem programu, niso pa sklenile, da bodo skupno vladale do konca mandatne dobe. Vsekakor je vlada dobila v soboto 1. avgusta zaupnico v senatu; zanjo je glasovalo vseh pet strank. V ponedeljek se je začela razprava o zaupnici v poslanski zbornici, nakar je tudi ta izglasovala zaupnico Gorjevi vladi. Kot prvo zadevo, je vlada sprejela zakonski dekret, da se bo referendum o jedrskih centralah in o odgovornosti sodnikov vršil jeseni, najbrž drugo nedeljo novembra.

V novi vladi je 32 ministrov ter 60 podministrov. Craxijeva vlada je imela dva ministra manj. Ustvarili so dve novi ministri in sicer za posebne naloge ter za velika mesta. Ministrstvo za posebne naloge so zaupali demokrščanski poslanci Jervolino, ki bo morala skrbeti za otroke in za družine; ministrstvo za velika mesta so poverili socialistu Tognoliju, ki bo imel na skrbi razvoj velikih mest in zlasti zadevo novih stanovanj. Odgovorno mesto v novi vladi ima socialist Amato, ki je podpredsednik in zakladni minister.

V novi vladi sta izpadla Zamberletti in Scalfaro. Zamberletti je dobro vodil ministrstvo za civilno zaščito in bil splošno priljubljen. Njegova kariera se je začela ob potresu v Furlaniji, ko je kot vladni komisar dobro opravil svojo nalogo. Tudi kasneje je ob raznih naravnih nesrečah izkazal svojo zavzetost, tako tudi ob povodnji v Valtellini. Ko je bil tam sredi

blata in vode, je zvedel, da bo moral pustiti svoje ministrstvo; na njegovo mesto je prišel Gaspari. To je izvalo precej polemik v javnosti.

Scalfaro je moral prepustiti notranje ministrstvo Fanfaniju, ker je tako zahtevala logika demokrščanskega vodstva oz. struj znotraj te stranke. Šolsko ministrstvo je Falcuccijska odstopila demokristjanu Galloneju. To ministrstvo je občutljivo mesto, ker ima največ osebja in ker je vedno polno problemov. Tako so znova odprli problem verouka na šolah, ki bi ga nekatere politične sile rade porinile na najbolj stranski tir, kot neobvezen predmet, ki naj bi se poučeval le prvo oz. zadnjo šolsko uro, odjavljeni dijaki bi pa bili prosti.

V Indoneziji

Število vernikov v tej državi hitro napreduje. Samo v glavnem mestu Jakarti, kjer je 200.000 katoličanov, je letni prirastek deset tisoč. Mnoge velike cerkve so petkrat ali celo sedemkrat vsako nedeljo nabit polne. Ker Indoneziji radi pojejo, to tudi primeri, da je v isti župniji tudi do dvajset različnih pevskih zborov, ki jih vodi en in isti organist. Potem jih pravilno razporedi, da vsak zbor pride občasno na vrsto.

Z današnjo številko gre naš list na poletne počitnice skupaj s celotnim osebjem tiskarne in uprave. Prihodnja številka redno izide v četrtek 27. avgusta.

Pesnica koroške zemlje

OB 85-LETNICI MILKE HARTMAN

Življenje in delo Milke Hartman je tesno povezano z življenjem in usodo koroških ljudi. Njena bogata pesniška bera je izraz njenih čustev in misli, koroškemu človeku pa je ogledalo njegovega življenja, veselja in žalosti, upov in skrbi, kakor tudi njegovega stoletnega boja za obstoj na lastni zemlji.

Milka Hartman se je rodila 11. februarja 1902 v Spodnjih Libučah pri Pliberku. Še zelo mlada se je vključila v prosvetne in verske organizacije. Dolga leta je poučevala na gospodinjstskih tečajih. Vseskozi se je posvečala ljudsko prosvetnemu delu v društvih, pevskih zborih in igralskih skupinah. Kjerkoli je že bila, je mladino vzgajala v ljubezni do materine besede in do koroške zemlje ter v zvestobi narodnemu in verskemu izročilu. Njena vna in skrb nista veljali samo mlajšemu rodu, temveč rojakom nasploh, o čemer jasno pričajo tudi njene pesmi.

Hartmanova piše nekako od 1918 dalje. Njena lirika obsega rodoljubne, ljubezenske, religiozne in prigodniške pesmi. Zelo rada slika koroško pokrajino, kmečko življenje, človeka v stiku z naravo ipd. V uvodu k zbirki Lipov cvet je Lovro Kaselc zapisal, da je pesniški svet Milke Hartman »svet njenega vsakdanjega življenja: rodni dom in vrt ob njem, domače polje in travniki, domači gozd in gaj, domovina. Le včasih stopi pesnica iz nje, zlasti tedaj, ko obuja boleče spomine na žalostno usodo svojcev in naroda pod bičem tujih in domačih sovražnikov.«

Koroški pesnik in pisatelj, zdaj že pokojni Valentin Polanšek, je ob pesnični 80-letnici napisal sledeče verzice:

*Milka, kdaj si odmev ujela,
sladki klic nežnega srca?
Poješ nam kot bi polja pela,
da zveni struna iz zlata.*

Pesmi Milke Hartman se odlikujejo po spevnosti in izrazni jasnosti. V njih je čutiti toplino in vedrino, prijetno domačnost in izpovedno neposrednost. Tu in tam je zaznaven vpliv ljudskega pesništva. Veliko svojih pesmi je Hartmanova sama zapela oz. jim dala melodijo. Napisala je tudi vrsto odrskih prizorov in nekaj spevoiger.

Njena prva pesniška zbirka — izdala jo je, kot vse naslednje, Družba sv. Mohorja v Celovcu — je iz leta 1952 in ima naslov *Moje grede*. Iz zbirke objavljamo sonet Zvonovi Gospe Svete. Prva zbirka je izšla ob pesnični 50-letnici, druga, *Lipov cvet*, pa ob njeni 70-letnici, in sicer 1972. Zanj je Hartmanova prejela nagrado Vstajenje, ki jo vsako leto podeljuje tržaška Mladika. V istem desetletju so izšle še narečne *Pesmi z libuškega puela* (1977).

Osemdesetletnico koroške pesnice so njeni rojaki počastili s svojevrstno publikacijo v treh knjigah s skupnim naslovom *Milka Hartman* (1982). Prva obsega življenjepis, ki ga je v besedilu in dokumentaciji pripravil Feliks J. Bister. Druga vsebuje pesmi, ki jih je Hartmanova objavljala v Veri in domu in pozneje v Družini in domu ter v obeh koroških kolektarjih ali v listih Naš tednik, Nedelja in Slovenski vestnik. Gre torej za izbor pesmi, ki še niso izšle v knjižni izdaji. Izbral in uredil jih je F. J. Bister, ilustriral pa Hubert Greiner. V tretji knjigi so zbrane pesmi, ki jih je po melodiji same pesnice za triglasno petje harmoniziral Hanzi Gabriel. Pri tem naj dodamo, da so besedila Milke Hartman še prej uglasbili razni skladatelji, med njimi Matija Tomc, Luka Kramolc, Franc Cigan, Pavel Kernjak, Radovan Gobec in naš Mirko Filej, prijatelj Koroške in Korošcev.

Ob svoji letošnji 85-letnici je Milka Hartman doživela novo presenečenje, drobno in lepo opremljeno knjižico svojih pesmi v nemškem prevodu. Knjižica z naslovom *Gedichte aus Kärnten* (triindvajset pesmi) sta izdala Peter Kersche in Janko Ferk. V uvodu Pavel Apovnik poudarja, da je poezija naše pesnice postala »dejanski ključ za duhovni svet slovenske narodne skupnosti, ki so v večinskemu prebivalstvu v deželi zdi mnogokrat tuj«. Pesniško zbirko v nemškem prevodu so predstavili marca letos v Domu v Tinjah na slovesnosti, ki so jo jubilatki pripravili Krščanska kulturna zveza, Mohorjeva družba in Katoliški dom prosvete v Tinjah.

Pred leti je avstrijski predsednik imenoval Milko Hartman za častno profesorico.

Številnim čestitkam in voščilom za letošnji visoki življenjski jubilej priljubljene koroške pesnice Milke Hartmanove se predružujejo njeni primorski prijatelji in bralci, pa tudi naš list.

L. B.

ZVONOVI GOSPE SVETE

*Pesem... Oj izliv miline!
Kakor pesem božjih zborov
plava preko koč in dvorov,
polni naše tri doline,*

*Rož, Podjuno, daljno Zilo.
To zvonov je pesem vneta:
poje, moli Gospa Sveta.
Oh, da ne bi odzvonilo!*

*Poj, le poj zvon Gospe Svete,
zlij se v radost nam in bóti,
z nami plakaj, z nami moli,*

*vzdrami speče nam domove
in razbij nam zle okove,
s trdih tal naj vigréd vzcvete.*

Trideset let slovenske gimnazije v Celovcu

Po nemško točno izide ob koncu vsakega šolskega leta »Letno poročilo zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu«; letošnje ima še poseben poudarek »jubilejno« poročilo, ker je izšlo ob 30-letnici gimnazije. Zato je še bogatejša kot običajno.

Poročilo na pot je napisala uvodno besedo dr. Hilde Hawlicke, ministrica za pouk, umetnosti in šport pri zvezni vladi na Dunaju. Njena beseda je izredna pohvala slovenski gimnaziji, saj pravi med drugim: »Nad vse uspešen razvoj, ki ga je doživela slovenska gimnazija v preteklih tridesetih letih, je v prvi vrsti rezultat odličnega pedagoškega dela učiteljev, ki tam učijo, vrhu tega pa je to tudi dokaz za izobrazbene možnosti in izobrazbeno voljo slovenske narodne skupnosti. Ne nazadnje dokazujejo številni absolventi te šole, da ustvarja dvojezično šolstvo dobre pogoje za obisk nadaljevalnih šol.«

Slovenska gimnazija v Celovcu je sad trpljenja slovenskih ljudi v boju zoper nacizem; njihov prispevek v tem boju je priznal sam zvezni predsednik dr. R. Kirschlager. Zaradi tega so ob sklepanju avstrijske državne mirovne pogodbe vnesli 7. člen, ki pravi: »Avstrijski državljani slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem imajo pravico do osnovnega pouka v slovenskem ali hrvaškem jeziku in do sorazmernega števila lastnih srednjih šol...«

Do svoje gimnazije so potem Slovenci prišli leta 1957, ko je tedanji prosvetni minister dr. Drimmel 9. maja podpisal dekret o ustanovitvi Slovenske gimnazije v Celovcu. Toda do leta 1975 so morali gostovati v poslopju neke nemške gimnazije ter imeti celoten pouk popoldne. Bili

so pionirski časi in dijaki ter profesorji so sprejeli to žrtev in utrdili slovensko gimnazijo, čeprav so ji mnogi napovedovali le kratko življenje. Po skoro 20 letih so prišli do lastnega poslopja leta 1975; dolgo so čakali, a so dobili za tiste čase najmodernejšo in najbolj funkcionalno šolo v Avstriji.

Prva matura je bila leta 1963, maturantov pa 16. Nato so sledile mature iz leta v leto z vedno večjim številom maturantov; vseh je bilo do letos 924. Številni med njimi imajo odlična mesta v koroškem in širšem avstrijskem javnem življenju kot zdravniki, univerzitetni profesorji, advokati, sodniki, dr. Zdravko Inzko je v avstrijski diplomatski službi, dr. Smolle pa državni poslanec na Dunaju. Letos so ustanovili »Združenje absolventov Zvezne gimnazije za Slovence« z glavnim namenom: »Negovati in utrjevati šolsko tovarištvo tudi po letih skupnega šolanja.«

Kakor drugod se čutijo posledice upadanja rojstev tudi na slovenski gimnaziji v Celovcu; letos je gimnazijo obiskovalo 434 dijakov in dijakinj. Prvi razred je imel tri paralelke, ostali po dve. Vendar so bila leta, ko je gimnazijo obiskovalo nad 500 dijakov in dijakinj. Kljub temu je gimnazija še vedno močna.

Posebnost te gimnazije je, da se pouk vrši v slovenščini in nemščini. Nekatere predmete predavajo v slovenščini, druge v nemščini.

K rasti gimnazije pomagajo tudi dijaški domovi. Zato so v letošnjem Poročilu prikazani tudi dijaški domovi. Ti so štirje. Modestov dom je najnovejši in ga vodijo salezijanci; namenjen je dijakom. Mohorjeva družba je zgradila sredi Celov-

Z beležnico v roki...

Spošt. g. urednik!

Avtor članka »Še en glas po zadnjih volitvah« v Katoliškem glasu poleg sprejemljivih stališč aksiomatično postavlja nekatere trditve, ki jih ne dokaže. Zato naj mi demokratično dovoli, da te njegove neosnovane trditve nekoliko komentiram.

1. »Slovenski volivec hoče, da bo njegov glas čemu koristil...«

Manjšinska politična stranka SSK, katere glavni smoter je skrb za zaščito splošnih koristi manjšine in uveljavljanje njenih specifičnih pravic, je kot prvo in glavno točko volilnega dogovora s Sardinsko akcijsko stranko postavila predstavitev zakonskega predloga SSK za zaščito slovenske narodne skupnosti v Italiji po izvoljenih predstavnikih manjšinske koalicije v novem italijanskem parlamentu. Glasovi slovenskih volivcev tej koaliciji so oziroma bodo koristili tej temeljni zahtevi manjšine in politični potrebi slovenske stranke. Ali se je kaka vsedržavna italijanska stranka obvezala izpolniti kaj podobnega nasproti volivcem SSK?

2. »Zgodilo pa se je, da to mnenje ni sovpadalo s površnimi sklepi vodstva SSK glede povezav v volilni kampanji.«

Mislil, da po vsem, kar je bilo napisanega in izrečenega v zvezi z zadnjimi volitvami, si avtor članka ne bi smel privoščiti takšne trditve, ki očitno dokazuje, da ni aktivno sledil celotnemu poteku naporov vodstva SSK, preden se je odločilo za znano volilno povezavo. Med drugim je to plat vprašanja zelo precizno obrazložil deželni tajnik SSK v zadevnem pojasnilu, objavljenem v Katoliškem glasu 11. junija letos.

3. »Kot šibka stranka se SSK mora povezati z nekom, vendar z beležnico v roki.«

S tem v zvezi je treba spomniti avtorja na že omenjeni programski dogovor s Sardinsko akcijsko stranko in Union Valdotaïne, ki se dobesedno glasi takole: »Pd'AS in UV se obvezujeta, da bodo njuni parlamentarci tudi v novi zakonodajni dobi predložili v parlamentu zakonski predlog SSK o globalni zaščiti Slovencev v Italiji in da bodo aktivno spremljali njegovo zakonodajno pot.« In še: »Vsi izvoljeni parlamentarci koalicijske liste bodo na razpolago za reševanje ostalih narodnostnih in drugih problemov, ki jih bo SSK sprožila na vsedržavni ravni.«

Kot znano, je bil sardinski senator Loi že v prejšnji mandatni dobi sopolisnik zakonskega osnutka SSK.

V programih vsedržavnih strank nisem zasledil nobene podobne obveze ali pa da bi se katera na osnovi kakega drugega znanega dogovora obvezala, kaj dati v zameno za glasove Slovencev.

Iz vsega tega izhaja dejstvo, da je SSK šla v volilno povezavo na osnovi nekega dogovora, da je svojo odločitev sprjeela preudarno (in ne površno) in so jo volivci z dobro večino potrdili.

a. t.

Za resno razčiščenje pojmov

Spošt. g. urednik!

Parlamentarne volitve so za nami. Vse stranke so potegnile svoje zaključke, pretrsele svojo volilno strategijo.

Tudi SSK je na deželni ravni opravila to delo in razčistila razloge za razdvojenost med Goriško in Tržaško glede parlamentarnih volitev. O tem smo brali v Katoliškem glasu 2. julija članek K. H., 9. julija prispevek A. Tula, v naslednji številki 16. julija pa mnenje o. n. Ti trije prispevki so po mojem mnenju bili na mestu; vsak je po svoje prispeval k razčiščenju nekaterih pojmov. Prav tako je bilo na mestu razčiščenje znotraj SSK na deželni ravni. Menil sem, da je s tem prekanjanje konec. Na žalost ni tako.

ca »Slomškov dom« za dijakinje, šolske sestre pa imajo na Vetrinjski cesti svoj dom za dekleta. Nedaleč od sedanje gimnazije pa je »Mladinski dom Slovenskega šolskega društva«, ki služi dijakom in dijakinjam. Tudi poslopje tega doma je novo.

Dijaški domovi so potrebni, ker je Koroška občirna in bi bilo vsakodnevno prevažanje za mnoge preutrudljivo ter bi izgubili veliko časa.

V 30 letih so gimnazijo vodili trije ravnatelji. Prvi je bil pok. Jožko Tischler, ki velja za »očeta« slovenske gimnazije, ker si je zanj največ prizadeval. Za njim je vodil šolo dr. Pavle Zablatnik. Ko je stopil v pokoj, je prevzel ravnateljstvo dr. Reginald Vospersnik.

Bralci pišejo

Mnenja se krešejo

V Novem listu z dne 30. julija beremo dopis z naslovom *Za jasnost pojmov*, ki ga je podpisal a. b. Po mojem mnenju preveva celotni dopis neka nestrpnost do nekaterih članov goriškega pokrajinskega vodstva SSK, saj se takole zaključuje: »Teško si je predstavljati, da lahko nemoteno še sedijo na krmilu (stranke) ljudje, ki so še večeraj načrtno in zavestno delovali proti z veliko večino sprejetim sklepom o volilnem nastopu v manjšinski koaliciji. Sami bi morali čutiti, da na teh položajih zanje ne more biti več mesta, če jim je še kaj do resnične strankine enotnosti.«

Tukaj vprašujem avtorja omenjenega dopisa, ali ve sejo goriškega pokrajinskega sveta SSK dne 8. julija, na kateri so ravno razpravljali o »razčiščenju« znotraj stranke? Brali smo: »Iz diskusije je izšla skupna želja, da se podprejo zaključki zadnjega deželnega tajništva SSK, ki je zagotovilo, da so se razhajanja znotraj stranke razčistila« (Katol. glas 17. jul.). Ali so se razčistila ali se niso?

Toda naj bo beseda tudi o naših sovođenjskih zadevah. Ko je goriško pokrajinsko tajništvo 8. maja dalo svojo izjavo o pristupu k parlamentarnim volitvam, je ta dvignila veliko prahu. Šlo je za tri predloge: ali naj se gre na volitve skupaj z manjšinami, ali samostojno ali pustiti volilce, naj glasujejo po svoji pameti. Naročeno je bilo, naj se posamezne sekcije izrečejo. V sovođenjski sekciji do tega ni prišlo, ker sekcijski tajnik kljub pozivom sestanka ni sklical.

Ali bi ne bilo prav, ko bi se sekcija vsaj sedaj po volitvah sestala in bi prišli na sestanek tudi člani vodstva iz Gorice? Morda ne prav sedaj, temveč po poletnih počitnicah, ko bodo glavne manj razgrete.

Remo Devetak

Kličem sveži veter

Ob povratku z dopusta sem v Katoliškem glasu z dne 16.7.1987 bral članek »Kličem sveži veter« prof. Vinka Beličiča, v katerem tarna, da *Izvestje srednjih šol na Tržaškem v š.l. 1985/86 ni navedlo med novimi publikacijami slovenskih profesorjev njegove knjige »Človek na pragu«*. Na trditve prof. V. Beličiča izjavljam, da uredništvo *Izvestij ni prejelo nobenega sporočila (kaj šele knjige) pisca ali založbe, da je delo izšlo in kdaj je izšlo. Uredništvo Izvestja skuša poročati o vseh publikacijah, ki izidejo pri nas in o ka-*

terih prejema podatke. Teh pa ni vedno lahko dobiti. Zato povsem zavračam njegov tendenčni stavek: Kje je meja med ignoriranjem in nevednostjo na naših pluralističnih zamejskih tleh? Izjavljam tudi, da mi skrb za urejevanje *Izvestja* daje res veliko dela, a ne kruha! Spodrstvaji se vedno lahko pripetijo, še posebej v obliki podatkov in imen, kot jih vsako leto prinaša *Izvestje srednjih šol*.

Kritizirati je lahko, brezhibno delati pa nekoliko teže, ali ne, prof. Vinko Beličič?

Urednik *Izvestja*: Robert Petaros

RAZNO

Pametna zamisel

V Evropski gospodarski skupnosti imajo velike presežke kmetijskih pridelkov, npr. žita, mesa, koruze, mleka; v Italiji sadja, npr. breskev, paradiznikov. Države plačujejo velike vsote za vskladičenje presežkov oz. za uničevanje sadja. V Italiji so tako letos uinčili milijon stotov breskev. Na drugi strani so dežele Tretjega sveta, kjer trpijo lakoto, ker pridelajo premalo hrane za svoje prebivalce.

Predsednik evropskega parlamenta lord Henry Plumb je prišel na misel, naj bi se ustanovila posebna svetovna banka za hrano. Bogati bi vanjo nalagali svoje presežke, revni bi pri njej po zmerni ceni kupovali potrebno hrano. Denar, ki ga sedaj razne vlade izdajajo za pomoč kmetom, da manj pridelujejo, in pa za skladičenje presežkov, bi lahko šel kot pomoč revnim deželam pri nakupu hrane. Tako bi eni dobili primerno ceno za svoje pridelke, drugi pa hrano po zmernih cenah. Volk bi bil sit in ovca cela.

Predor pod Rokavskim prelivom bo postal resničnost

Anglijo loči od Evrope oz. Francije Rokavski preliv. Promet med obema državama se vrši po morju; tudi naši izletniki so morali z ladjo v London. Toda že nad dve sto let sanjajo, da bi pod prelivom skopali predor, ki bi povezoval ti dve državi.

Te sanje bodo kmalu postale resničnost: britanska ministrska predsednica Thatcherjeva in francoski predsednik Mitterand sta podpisala pogodbo za zgraditev omenjenega predora. Za izkop bodo stroške prispevale privatne družbe in banke; stal bo okrog osem milijard dolarjev; dokončan bi moral biti leta 1993. Skozi predor bosta stekli cesta in železnica. Ze prvo leto bi moralo potovati skozi to novo pot 30 milijonov potnikov in 16 milijonov ton blaga.

Razstava na goriškem gradu

V okvir poletnih prireditev v naši deželi je vključena tudi razstava na goriškem gradu z naslovom *Guardi - metamorfosi dell'immagine*. Nedvomno je ta ena izmed kvalitetnejših pobud, ki poživljajo poletne mesece našega mesta. Razstava, ki jo je pripravila goriška občina, je del načrtovanega predstavljanja starejše umetnosti. Pred tremi leti se je ta ciklus začel s Tiepolom, nadaljeval se je lansko leto s Canalettom in Visentinijem, letos pa nam spet ponuja izrez beneškega slikarstva 18. stoletja in sicer umetnost Guardijev. Razstava sicer nima namena prikazati opusa teh umetnikov, pač pa s ključnimi deli le opozoriti na nekatere značilnosti njihovega umetniškega izražanja in na problematiko v beneškem slikarstvu 18. stoletja. Celotna prireditev je posvečena spominu na umetnostnega zgodovinarja Antonia Morassija, ki je bil eden izmed najboljših poznavavcev beneškega slikarstva, posebno še Guardijev.

Letošnja razstava je tudi prostorsko zavzela večji obseg. Ob vходу v dvorano deželnih stanov so razstavljeni štirje dragoceni antependiji iz beneških cerkva Santa Maria della Salute in Redentore. V dvorani je predstavljenih štirinajst oljnih slik Francesca in Antonija Guardi. Sledijo štiri groteske (jedkanice z odgovarjajočimi odtisnimi ploščami) Giambattista Piranesija in trije capricci (po fantaziji sestavljene krajine) z antičnimi ostanki Micheleja Marieschi, Canaletta in Francesca Guardi. V drugi veliki dvorani pa so predstavljeni risbe in grafični listi (nekateri izdelani po predlogi F. Guardi) Dionigija Valesi, Antonia Sandi, Antonia, Francesca in Giacomina Guardi in Teodora Viero.

Na prvi pogled je razstava raznolika, v bistvu pa se spoprijema z nekaterimi novostmi, ki so se skupno razvijale v beneškem slikarstvu: podajanje krajine, predstavitev interjerov in s tem seveda dolgo vrsto pisanih običajev beneške druž-

be in pa nastajanje capriccirov.

Beneška umetnost je v sklopu likovnega ustvarjanja na italijanskem polotoku vedno predstavljala poglavje zase. V njej se je odražal velik posluš za realnost, za življenjski utrip lagune. Prav v tem je čar beneškega slikarstva, ki je znalo zdaj resno zdaj duhovito, prisrčno in otožno pa spet kritično in ironično spremljati velike dogodke v slavnem razvoju republike kot tudi vsakdanje malenkosti iz življenja njenih prebivalcev.

V 18. stoletju se je beneška republika že nagibala proti zatonu. Kljub temu in močnej prav zaradi tega je bil splošen utrip mesta še intenzivnejši: gledališka, glasbena in likovna umetnost so cvetele še posebno bohotno, čeprav lahko opazimo pri marsikaterem umetniku znake utrujenosti in melanholični pogled nazaj. Te Benetke so postale druga domovina Guardijev. Izhajali so namreč s Tridentskega in bili leta 1643 celo povzdignjeni med plemstvo habsburške monarhije. Beneško okolje jih je kasneje tako prevzelo, da so lahko zaznavali in prevajali v svoja dela vsak najmanjši vzgib mestnega tkiva. Na njihovih platnih so zaživel najrazličnejši motivi, izmed katerih najbolj izstopajo vedute mlajšega Francesca (1712-1793) in pa biblični prizori starejšega Antonia (1699-1760), ki je skoraj popolnoma tonil v pozabo. Umetnostna zgodovina ga je ponovno odkrila šele v našem stoletju in dostojno ovrednotila njegovo slikarstvo.

Razstavo spremlja bogat katalog z izčrpnimi študijami odličnih poznavavcev beneške umetnosti. Na pomembno prireditev opozarjajo tudi lepi plakati in pa spravljenka s kratko oznako razstave v italijanščini, slovenščini in nemščini.

Razstava bo odprta do 20. septembra ob delavnih 9.30-13 in od 15-20, ob nedeljah in praznikih 9.30-20.

vč

Repentaborska pevna družina pri rojakih v Parizu

Pevci in pevke mladinskega zbora »Zvonček«, ansambla »Burja«, ženskega zbora »Repentabor« in spremljevalci so letos ob koncu sezone že tretje leto odšli na gostovanje k našim rojakom po Evropi. Letošnje gostovanje je bilo toliko bolj doživetvo, ker je sovpadalo s peto obletnico pevskega delovanja v župniji Repentabor. Uradno so pevci in pevke MPZ »Zvonček«, ZZP »Repentabor«, ansambla »Burja« in otroškega zbora proslavili svojo peto obletnico v soboto 13. junija v prostorih Kraškega muzeja v Repnu s samostojnim koncertom.

Na povabilo prelata Naceta Čretnika, ravnatelja Slovenske misije v Parizu, so se pevci 26. junija podali na dolgo pot. V Repnu jih je pričakal dvonadstropni Kompas avtobus z nasmejanimi šoferji. Dolgo pričakovane želje, posebno mlajših članov, so postajale resničnost. Pod vodstvom g. Toneta Bedenčiča, kateremu je Pariz star znanec, saj je v študentskih letih v delu in študiju večkrat preživljal počitnice v Parizu, smo hiteli našemu cilju naproti. Vročo Padsko nižino je zamenjala deževna Dolina Aosta. V Chamoniju se je toliko zjasnilo, da smo si privoščili dveurni ogled in oddih v tem znamenitem alpskem središču. Le tu in tam smo zagledali belo glavo Mont Blanca, zato pa so bile toliko bližje njegove ledeniške roke.

Pod večer smo nadaljevali pot. Noč smo prespali na avtobusnih sedežih. Zbudili smo se pred mogočnim Versajskim poslopjem. Nekaj jutranjega okrepčila in že smo bili pripravljeni na ogled, najprej parka in vrtov, nato pa slavite palače francoskih kraljev. Tu nas je pričakal g. Flis, ki nam je vse dni nudil pomoč pri ogledu Pariza.

Opoldne smo šli v naš hotel v najsoodnejšem delu Pariza, La Defense, Nantere Prefecture. Kljub dežju smo se popoldne napotili proti centru in si ogledali Notre Dame z okolico, posebej La Chapelle.

Kljub neprespani noči se ta večer ni nobenemu mudilo spat. Skupina mladih Meksikancev je pripravila v hotelu prijeten večer njihove glasbe in plesov.

Nedelja je bila posvečena srečanju s pariškimi Slovenci. Zjutraj smo si še ogledali Louvre, opoldne pa so nas gostoljubni domačini na čelu se prelatom Čretnikom in odborom Društva Slovencev v Parizu že čakali v svojem domu v Chatillonu ob bogato obloženi mizi.

Ob štirih so repentaborski pevci sooblikovali nedeljsko bogoslužje. Koncertni del se je nadaljeval v dvorani poleg cerkve. Vse navzoče, še posebej nastopajoče je pozdravil prelat Nace Čretnik. Pod vodstvom Toneta Bedenčiča je mladinski zbor zapel nekaj narodnih in umetnih pesmi. Prvi del sta zaključila mladinski in ženski zbor skupaj. Sledil je diaprogram o Tržaški, ki ga je z besedo, sliko in glasbo pripravil g. Tone Bedenčič. Mnogim, še posebej rojakom s Tržaške, se je ob besedilu in sliki utrnila solza domotožja.

Drugi del sta sooblikovala ansambel Burja in mladinski zbor. Ob zadnji pesmi (pridružil se je tudi ženski zbor), je navdušenje naraslo do viška, zato so morali ob bučnem aplavzu ponoviti pesem Ljubim te, Slovenija. Ob koncu se je vsem nastopajočim zahvalil predsednik Društva Slovencev v Parizu in zaželel, da bi na obronkih slovenske zemlje bilo čimveč takih obrambnih stebrov.

Prijetni večer se ni končal s koncertom. Nadaljeval se je ob zvokih ansambla Burja pozno tja v noč.

V ponedeljek smo pod vodstvom g. Flisa nadaljevali ogled Pariza. Prehodili smo ves Latinski del in se ustavili v Luksem-

burškem parku pred Panteonom in Sorbono. Pred kosilom smo postali še v kapeli Čudodelne svetinje in tam imeli tudi mašo. Prijazna slovenska redovnica nam je razložila dogodke v zvezi s Čudodelno svetinjo. Obenem je povedala, da je drugi najbolj obiskan romarski kraj v Franciji.

Popoldne je prišel dolgo pričakovani obisk Eifflovega stolpa. Seveda se je vsak povzpel prav na vrh. Zvečer smo si privoščili še vožnjo po reki Seini. Pod oboki pariških mostov in ob pogledu na znamenite palače smo začeli odkrivati čarobnost pariške noči. Po končanem križarjenju smo se podali na Montmartre in se ustavili pred cerkvijo Sacre Coeur. Pred nami se je razgrnil ves Pariz s svojimi lučmi. Vračali smo se po znameniti avenijski nočnega življenja Pigalle in Moulin Rouge; simbola nočnega Pariza sta z opojno igro luči zamenjavana.

Naslednji dan smo si ogledali Les Invalides, kjer se nahaja Napoleonova grobnica in znameniti muzej orožja.

Opoldne smo se pri kosilu poslovili od naših gostiteljev. Prijetnega srečanja med zamejskimi Slovenci in domci je bilo konec. Vsakemu pa je ostala tiha želja, da bi takih srečanj bilo čimveč.

Popoldne smo odšli še na ogled Centra Pompidou, na Forumu pa se znebili še zadnjih frankov.

Pozno popoldne smo zapustili Pariz. Ustavili smo se še v slikovitem gradu Fontainebleau. Potem nas je sprejela noč in nas v jutranjih urah pripeljala v Švico. Nadaljevali smo pot prek Lichtensteina in Tirolske. V Stamsu smo si še ogledali znameniti baročni samostan in cerkev. Pot nas je nato vodila čez Brenner in v večernih urah nas je sprejel tržaški zaliv in kmalu nato še domača kraška planota.

Romarski shod na Repentabru

Ze nekaj let Marija Vnebovzeta na Repentabru ob svojem prazniku privablja množice ljudi. Repentabor je postal ta dan osrednje romarsko središče na Tržaškem.

Romarji so lahko opazili, da se vsako leto obnavlja bodisi cerkev ali okolica. Veliko je že narejenega, marsikaj pa še čaka. Domačini se trudijo, da bi bil Tabor čim lepši. V letošnjem letu so možje s svojim prostovoljnim delom tlakovali vhod z domačim in roko delanim kraškim kamnom. Tudi zakuska, katere so romarji deležni v teh dneh, je delo župnijske skupnosti.

V teh prazničnih dneh bo več verskih slovesnosti. Ze na predvečer praznika bo ob 20. uri večerna maša-vigilija. Priložnost za spoved in tudi nočno bedenje. Za ljubitelje gora pa bo prikaz diapozitivov iz kraljestva Marmolade.

Na sam praznični dan bo prva sv. maša ob 8. uri zjutraj. Osrednja dopoldanska pobožnost bo ob 10. uri, nato še ena služba božja. Popoldne bo osrednji romarski shod ob 17. uri s sv. mašo in slovesnimi večericami.

Naslednji dan je praznik sv. Roka. Sv. maši bosta ob 8. in 10. uri. Popoldne ob 18. uri večernice nato župnijsko srečanje.

Vse dni bodo člani župnijske skupnosti nudili romarjem iz zakladnice kraških dobrot. Vsi toplo vabljeni. Ne pozabimo, da je na Repentabru cerkev v Marijinem letu določena za kraj molitve in delitve posebnih božjih milosti. Pogoji: prejem sv. zakramentov in molitev po namenu sv. očeta.

40-letnica kolonije Slokad

V nedeljo 12. julija so v Dragi praznovali v koloniji Slokada 40-letnico te ustanove. Slovesnost se je začela z govorom g. Marijana Zivca, ki je izčrpno podal zgodovino te ustanove, težave in uspehe, skozi katere je vodila njena pot. Njen namen je bil in je nuditi otrokom mesec počitnic med slovenskimi sovostniki, v slovenskem duhu in jim nuditi poleg ostale vzgoje tudi versko. Med govorom smo slišali, da je Slokad od začetka do danes nudil svojo skrb in ljubezen osem tisoč otrokom. Res veliko število. Med udeleženci, starši otrok letošnjih gojencev, je bilo dosti takih, ki so v svoji mladosti obiskovali kolonijo Slokad.

Med prisotnimi je bila Kristina Martelanc, ki je nazorno prikazala, kako ji je kolonija pomagala do samostojnosti. Alma Guštin, bivša vzgojiteljica, je doma hranila umetno izrezljano palico, dar fantov iz kolonije; pustila jo je v spomin vodstvu Slokada. Pri mikrofonu so se ogglasili tudi drugi. Dr. Prešeren, prvi pobudnik ustanove, se je spomnil na težave, ki jih je ta imela na začetku, ko še ni bila uradno priznana, ko so nekateri sumljivo gledali nanjo in je morala živeti le od prispevkov dobrih ljudi. Veliko ljubezni in vere je bilo potrebno, da je Slokad vztrajal.

Slovesnost so popestrili otroci s svojim nastopom. Najprej dol po toboganu, vsak s tablo z napisom kraja, kjer se je kdaj kolonija nahajala: Zabnice, Rigolato, Naborjet, Lamusano, Torre Belvicino, Enna, Tambre, Paularo. Nato skrbno pripravljen nastop s petjem ob spremljavi ansambla bratov Krt iz Stranj pri Kranju in več prizorčkov, da se nikdo ni dolgočasil.

Prisotnih je bilo mnogo ljudi, predvsem staršev. Navzoč je bil tudi pokrajinski odbornik Zorko Harej. Prof. Kranner je iz Zabinic po telefonu čestital ob 40-letnici, ker ni mogel osebno na prireditev. Tako tudi stalni sodelavec prof. Marijan Kravos, je poslal s poti v Argentino pismo s pozdravi, čestitkami in voščili za nadaljnje uspehe.

Praznik brez čevapčičev kar ni pravi praznik. Tudi za to je poskrbelo vodstvo kolonije. Kadilo se je in dišalo, da so se marsikomur kar sline cedile. Lačni in žejni so mogli jesti in piti. Pa tudi zabave ni zmanjkalo tja do mraka.

Hvaležni smo pobudnikom kolonije v Dragi in sodelavcem Slokada. Ne smemo pozabiti tudi na požrtvovalno gđc. Doro in g. Zivca, ki sta oba duša kolonije. Zelimojima mnogo uspeha v letih, ki so pred nami.

Marcel Pétkovšek

Nabrežina

V Nabrežini so popravili strelovod na zvoniku

Na praznik sv. Roka, ki je zavetnik naše cerkve, bo v nedeljo 16. avgusta sv. maša ob 10. uri in sicer latinska; po maši tradicionalna procesija po vasi; zaključil se z blagoslovom pred cerkvijo. Zvečer ob 20. uri, po večericah, bo primerna župnijska prireditev.

Na predvečer, 15. avgusta, na praznik Marija Vnebovzete bo v Kamnolomu ob 20.30 vsakoletna slovesnost na trgu pred postajo v korist bodoče cerkvice na tem koncu Nabrežine.

Tiskovno poročilo SSK

Problematika zaščitnega zakona v novi zakonodajni dobi italijanskega parlamenta, odnos nove vlade do naših življenjskih

RAZNE NOVICE

Zanimanje v Italiji za televizijo

Inštitut za statistiko Istat je napravil raziskavo, kakšno je med Italijani zanimanje za televizijo in koliko ji sledijo.

Televizijo gleda kar 97,4% Italijanov. Zanimivo je, da so največji uporabniki televizije otroci od 6. do 10. leta starosti ter doraščajoči od 11. do 19. leta. Zanimanje za televizijo se zniža pri starejših nad 65 let, a samo za 7%.

Kako vpliva televizija na vsakdanje življenje? Zmanjšalo se je zanimanje za branje, zmanjšal čas spanja, a povprečno le za 13 minut, manj je tudi medsebojnega razgovora. Brez dvoma prinaša televizija največ škode v odnose med starši in otroki. Televizija znatno zmanjšuje medsebojni razgovor, ki je za vzgojo izredne važnosti. Kaj zanima mlade gledalce? Predvsem risanke, filmi, šport.

Pedagogi vidijo negativni vpliv televizije na otroke in doraščajoče v tem, da ne najdejo drugačne uporabe za prosti čas, in da mori njihovo izvirnost, saj se ne znajo drugače kratkočasiti.

Kriza v budističnih samostanih

V Tailandiji, ki je najbolj budistična dežela na svetu, se budistični samostani praznično. Mladi fantje se vedno manj javljajo za meniško življenje. Do nedavna je bilo v navadi, da je vsaka družina skušala poslati vsaj enega svojih sinov v budistični samostan za molitev in premišljevanje. Sedaj pa ni več tako; mladi fantje se rajši odločajo za poklice med svetom.

Vodstvo budističnih samostanov je zavoljo tega zaskrbljeno. Sedaj si bodo sku-

šali pomagati tako, da bodo v okrilju samostanov odpirali poklicne in druge šole v upanju, da se bodo gojenci na koncu odločili za življenje v samostanu. Podobno delajo salezijanci, ki v resnici imajo razmeroma dosti poklicev.

Koncerti po cerkvah naj ne bodo pogostni

Škofje iz Emilie-Romagne so izdali 4. julija odlok, naj bodo v cerkvah, ki so namenjene bogoslužju, koncerti verske ali nabožne vsebine kar se dá poredko in vedno s predhodnim dovoljenjem krajevnega škofa.

»Ker je cerkev (poslojpe) vidno znamenje resničnega svetišča, tj. Kristusa in njegovega skrivnostnega telesa, ki je Cerkev, je treba skrbno paziti, za kaj svetišče služi.« Razlikovati je treba med bogoslužno glasbo, ki krasí obrede (gregorijansko petje, orgelska glasba, cerkvene pesmi), med »versko« glasbo (oratoriji, dramske predstave), klasično glasbo ter ljudsko in folklorno glasbo. Bogoslužna spada v cerkev, »verska« naj bi se izvajala v cerkvah poredko, ker je zanjo naravni kraj gledališče. Ljudska in folklorna glasba pa v svetišče sploh ne spada.

Ne bo smela predavati

Tiskovni urad esenske škofije je objavil novico, da je škof Franz Hengsbach profesorici teologije Ranke-Heinemannovi odvzel cerkveno dovoljenje za poučevanje. Škof je svojo odločitev že sporočil pristojni deželni ministrici za znanost in raziskave Anke Brunn.

Za odvzem dovoljenja se je odločil po tehtnem premisleku in ko je bilo to res že neizbežno. Ta korak je bil potreben, da bi »zavarovali katoliško vero«, predvsem pa nauk cerkvene tradicije o božji Materi. Škof upa, da bo Ranke-Heinemannova odstopila od svojega zmotnega pričanja in svoje teološko gledanje na Marijino devištvost vskladila z odrešenjsko vlogo božje Matere. Kot znano, je ta doktorica teološke znanosti odkrilo podvomila o Marijini telesni deviščnosti in se tako močno oddaljila od uradnega cerkvenega nauka.

Življenjski jubilej

16. avgusta bo »srečal Abrahama« odevnik dr. Drago Stoka. Ob 50-letnici mu iskreno čestita in vošči vsega dobrega deželno deželnemu svetovalcu SSK se pridružuje tudi naš list.

Repentaborska mladina v Slovenskem domu v Parizu

Dve vreči žajblja, ki ga potresejo po cestah, koder se vije procesija za praznik Sv. Roka v Nabrežini

vprašan, odnosi med slovenskimi političnimi komponentami v povolilnem času so vprašanja, o katerih kljub avgustovskim dnem razpravljala deželno tajništvo SSK.

Te dni so na vrsti sestanki s strankami in organizacijami. Po sestanku, ki sta ga imeli zastopstvi deželnih vodstev SSK in SKGZ, sta se prejšnji teden razgovarjala v Trstu deželna tajnika SSK Ivo Jevnikar in PSI Ferruccio Saro. Tajnik PSI je potrdil novo usmeritev glede zaščitnih določil. Stranka ne misli ponovno predložiti ne Fortunovega zakonskega predloga o globalni zaščiti ne Garibaldijevega osnutka poenotene besedila, temveč se je odločila za postopnost pri reševanju odprtih vprašanj. Najprej naj bi obravnavali kulturno problematiko. Na to je SSK odvrnila, da ostaja globalni zakon s pravično vsebino nezamenljiva zahteva slovenske stranke. Možni in potrebni so nekateri nujni finančni posegi za rešitev težav SSG, za ureditev dvoran v Kult. domu v Trstu in po drugih domovih, ki so v težavah zaradi novih varnostnih in gasilskih določil, za okrepitev vloge temeljnih prosvetnih in kulturnih organizacij, za razmah zasebne dvojezične šole v Benečiji, vendar to ne pomeni, da niso ostala vprašanja ravno tako življenjsko pomembna in aktualna. Vsebinska Londonskega memoranduma in Osima je zato, kar zadeva manjšinsko zaščito, neodpovedljiva.

Tajnika Jevnikar in Saro sta razpravljala še o delu deželne večine ter o deželnem volilnem zakonu.

V kratkem bodo sestanki še med Slovensko skupnostjo in Svetom slovenskih organizacij, DC in PCI.

SSK ostaja tudi v stiku z manjšinskimi strankami, s katerimi je sodelovala na parlamentarnih volitvah. Sad tega je npr. poseg senatorja in glavnega tajnika Sardinjske akcijske stranke Carla Sanne, ki je med razpravo o zaupnici Gorijevi vladi opozoril tudi na odprta vprašanja, ki zadevajo Slovence v Italiji, in še posebej na zahtevo po pravičnem zaščitnem zakonu.

Mladika št. 5-6

Na prvi strani prinaša uvodnik o preteklih volitvah. Zdi se nam pesimističen, ker iz izida parlamentarnih volitev sklepa za prihodnost SSK pri deželnih in pokrajinskih volitvah. Pri tej stranki nočejo razumeti, da parlamentarne volitve niso nikoli bile in ne bodo plebiscit za to slovensko stranko. Pri njenem vodstvu naj se zaradi tega ne ženejo v brezplodne polemike in naj rajši mislijo na prihodnost, kot pravilno zaključuje Mladika svoj uvodnik: »Edina slovenska stranka si bo morala krepko zavihat rokave, da bo lahko prihodnje leto potrdila svoj obstoj in prisotnost slovenske manjšine v deželi.«

Prijetno se bere prispevek Brune Pertot Lepo je biti človek; posvečen je spominu Jožeta Peterlina. Novelo Disarrangement ali zmešanost je prispevala Darja Vavpotič. V ZDA je umrl Touissant Hočevar, ki je bil večkrat gost Drage in na njej tudi predaval. Spominski članek je napisal Jože Velikonja.

Nadaljuje se dnevnik Lojzeta Breznika, tega idealnega bogoslovca, ki ga je pobral Turjaški grad septembra 1943. Mladina je napolnila svojo prilogo Rast, uredništvo je nabralo veliko krajskih novic; prof. Martin Jevnikar ocenjuje pesniško delo J. Paljka Soba 150, knjigo Dušana Jelinciča Srečanje nikjer, Janka Ferka Napsi na zid zemlje ter 14. zvezek PSBL; prof. Ester Šferco se ustavi ob pesniški zbirki Stanka Janežiča Sončni šotori. Čuk na obelisku pa poskrbi za trenutek dobre volje.

Solski center se bliža uredničenju

4. avgusta so se na goriškem županstvu srečali župan dr. Scarano, pokrajinski odbornik dr. M. Spacapan in goriški pokrajinski tajnik SSK Marjan Terpin. V pogovorih so se dotaknili raznih vprašanj, ki se tičejo slovenske manjšine. Posebno navedeno pa so obdelali položaj novega slovenskega šolskega centra v Gorici, ki je v dokončni izpeljavi. Dne 3. septembra bodo namreč dela oddana na licitaciji in gradnja slovenske šole bo lahko dejansko stekla.

Takoj v septembru mora priti do sestanka med načrtovalci, gradbenim podjetjem in ravnatelji slovenskih šol da se preverijo dejanske potrebe posameznih šol, tudi v luči predvidevanj števila študentov v prihodnjih letih; to pa zato, da se dokončno definira izvršilni načrt.

V zadnjem času je prišlo do ugovorov s strani deželne centra za raziskavo rastlin, ki se nahaja s svojimi laboratoriji prav v stavbah, ki jih bo goriška občina morala podreti za nove prostore slovenske šole. Čeprav je zgoraj omenjeni center brez pravega pomena, si vendar lasti zgodovinsko pravico po obstanku, saj se nahaja v našem mestu iz časov Avstro-Ogrske. Zato njegovi predstavniki, ki sicer ne nasprotujejo gradnji slovenskega šolskega centra, predlagajo drugačno lokacijo.

Terpin in Spacapan sta dr. Scarano podčrtala pomen ciklusa predavanja o slovenski manjšini, ki ga je predlagala Slovenska konzulta na goriški občini za prihodnje leto. Take in podobne iniciative zaslužijo še posebno pozornost prav v času, ko so vidni znaki neustreznosti s strani večinskega naroda. Manifestacija, ki bi potekala pod okriljem deželne uprave (fi-

nančno plat bi namreč moral kriti prispevek na podlagi deželnega zakona št. 15 o miru in sodelovanju med narodi ob meji) in ki bi se odvijala predvidoma v goriškem Avditoriju, mora imeti vsjo podporo goriške občinske in pokrajinske uprave.

† Virgil Bratina

V torek pod večer je v Trzinu po dolgi in neozdravljivi bolezni umrl Virgil Bratina, znan slovenski urar. Pokojni je bil doma in Stomaža na Vipavskem in brat pok. duhovnika Albina Bratina. Izučil se je za urarja in odprl trgovino v Sempetru na Krasu (Pivka). Dobro so mu šli posli, toda kot zaveden Slovenec je začel imeti sitnosti s tedanjo fašistično oblastjo, ki mu je grozila z internacijo. Da se reši nevarnosti, se je preselil v Trzin in tu nadaljeval s svojim delom.

Tudi v Trzinu se je uveljavil kot strokovno dober urar in mu dela ni manjkalo. Tu je odrasla njegova družina, sinovi in hčere. Eden sinov nadaljuje očetovo delo, saj se je oče umaknil od aktivnega vodstva trgovine, ko je dobil naslednika.

Pred leti mu je umrla žena, nato je sam zbolel in mu nobena zdravniška pomoč ni mogla vrniti zdravja. Kot veren kristjan se je na srečanje z Bogom vestno pripravil.

Pokojni Virgil je bil tudi aktiven član slovenskega občestva v Laškem. Ko smo kupovali zemljišče in stavbo za Katoliški dom v Gorici, nam je v najbolj kritičnem trenutku priskočil na pomoč ravno Virgil Bratina. Tudi za to mu moramo biti hvaležni.

Naj mu bo Bog bogat plačnik; otrokom in ostalim sorodnikom izreka iskreno sožalje slovensko občestvo v Laškem in njim se pridružuje tudi odbor za Katoliški dom v Gorici.

Skavtski tabor v dolini Žirovnice

Okoli osemdeset mladih iz Gorice se je v ponedeljek 13. julija odpravilo v Žirovnico, prelepo dolino med Idrijo in Logatcem. Kraj tabora in vreme sta bila letos izredno ugodna; gre sicer za pojave, ki niso odvisni od same organizacije, vendar vedno pripomorejo k uspehu ali neuspehu tabora.

Število članov se je v primerjavi z lanskim taborom nekoliko zvišalo, predvsem zaradi velikega števila novink-novincev, ki zagotavljajo bodočnost skavtske organizacije. Letošnjemu vodstvu se je poznalo, da smo se na tabor dobro pripravili in zato do kraja izpeljali zastavljene cilje, kljub začetnim problemom in nespornostim. Letošnji tabor je bil drugačen od prejšnjih, bil je zanimivejši, pestrejši; to je potrdilo že geslo, ki je viselo na močnem vohu v tabor: Prijateljstvo je pot v mir.

Ob prihodu na tabor smo si postavili šotore, popoldne sta bili predavanja o rabi orodja in o skečih; zvečer je bila svečana otvoritev z govori in predstavitvijo funkcij voditeljev. Torek in sredo sta bila posvečena postavljanju zgradb (jambora, vhoda, oltarja, razglasne deske, higienskih prostorov, tuša, kuhinje, jez, jedilnice, igrišč in tabornega ognja) in razgovoru po skupinah na temo Gospod je vsejal seme, kako bo zraslo?

V četrtek smo imeli celodnevni izlet po dolini Žirovnice in v Ziri, kjer smo si ogledali tovarno obutve Alpina. V petek dopoldne smo imeli Dan zbranosti, popoldne pa smo spoznavali okolico (zgodovino, običaje, ljudi, naravo, živali). V soboto dopoldne je bila na programu orientacijska igra, kjer so vodili tekmovali v orientaciji, plezanju, kurjenju ognja z mokrimi drvmi itd. Popoldne so bile igre in umivanje.

Končno je bila tu nedelja, posvečena obiskom. Ob 10.30 smo imeli sv. mašo z obljubami, popoldne pa s starši prijeten taborni ogenj, kjer smo prikazali vse mogoče skeče in zabavne igre. V ponedeljek smo imeli skavtsko olimpijado, ki je segala od poligona do nogometne tekme.

Torek in sredo sta bila posvečena skavtskim spretnostim; vodi so tekmovali v signalizaciji, prvi pomoči, topografiji, reševanju in kurjenju. Noč smo prespali pod bivaki, ki smo jih sami pripravili. V torek dopoldne smo imeli tudi razgovor po skupinah na temo Kje najdem srečo. Na isto temo se je v sredo odvijala tudi

lepo speljana sv. maša.

V četrtek in petek je bila na programu dvodnevna igra v skalpiranju. V četrtek zjutraj so člani razlagali lastne plakate, ki so jih narisali na temo Prijateljstvo je pot v mir. V petek zvečer, ko je bilo igre že konec, je bila po tabornem ognju simbolična zahvala za prijateljstvo, ki smo ga doživljali na taboru. V soboto so bile na programu igre in praktične vaje. Člani so morali narisati skico tabora, pripraviti leseno žlico ter zakuriti ogenj brez vžigalic z drgnjenjem dveh kosov lesa. Popoldne so bile zabavne igre ter priprava na proces in krst, ki pa sta na žalost zavoljo dežja odpadla.

V nedeljo po maši je bil krst za novinke in novince tabora ter kratka zaključna slovesnost (mnogo hip-hip-hurajev za vsemogoče stvari). Vsak večer smo imeli taborne ognje na različne teme: večer festivala, večer mode, večer tabora...; imeli smo pevske vaje, priprave na vsakodnevne programe, kratka predavanja. Zelo lepo so letos uspeli hajki (dvodnevne ture) za vodnike in voditelje. Tudi kuhinja je bila izvrstna, zlasti po zaslugi našega kuharja-ekonoma Karla in njegove pomočnice Barbare.

Načelnik letošnjega tabora je bila Marija, podnačelnik-tajnik Matjaž, duhovni vodja Marjan, taborovodja fantov Igor, taborovodja deklet Mirjam C., odgovoren za pevske vaje Peter, odgovorna za taborne ognje in družabnost Mirjam B., odgovoren za hajke Mauro, gospodar Edi, odgovoren za Dan športa Julijan.

Tabor nam je nudil poleg običajnih skavtskih zanimanj tudi življenje v naravi, v tišini, v osebnem poglavljanju in razmišljanju. Čeprav so se občasno pojavljale težave in problemi, smo te pravočasno rešili, tako da smo se veseli in zadovoljni vrnili domov, trdno prepričani, da se bomo v te kraje še vrnili.

V imenu celotnega vodstva, bi se rad zahvalil vsem staršem in prijateljem-domačinom, ki ste na kateri koli način pomagali, da je tabor uspel.

Delavni Medved

★

Današnji svet je bolan. Če bi bil jaz zdravnik in če bi me vprašali, kaj naj svetujem bolnemu svetu, bi dejal: skrbite spet za tišino in molk! (Kierkegaard)

Goriška pokrajina in javna dela

Na zadnjem pokrajinskem svetu je potekalo glasovanje o odobritvi mandatov načrtovalcem in načrtov samih za številna javna dela, ki jih je pokrajinski odbor sklenil vnesti v svoj bodoči program intervencij.

Novi sedež za tehnični industrijski zavod Marconi v Staranzanu, razširitev znanstvenega liceja Buonarroti v Trzinu in začasna postavitev premičnih struktur na dvorišču šole same, preureditev stavbe v ul. Rismondo v Gorici (kjer je do lani gostovala slovenska šola I. Cankar) za potrebe šolskega skrbništva, dograditev razredov na tehničnem zavodu ITI Galilei v Gorici, preureditev bivšega ženskega paviljona B v psihiatrični bolnišnici za šolske potrebe znanstvenega zavoda Abruzzi v Gorici, dela na pokrajinski cesti Gračevo-Trzin, ki predvidevajo podvojitve cestne trase, preureditev športnega igrišča bivše gluhošolnice v Gorici z razsvetljavo, načrt za smotrno ureditev stavbe v ul. Diaz (bivše hiralnice Usmiljenih bratov), nadaljevanje že začelih preureditev stavb IPAPI v Gorici in kolonije v Lužnicah (Kanalska dolina).

Po tolikih letih stagnacije na področju javnih del se je tako goriška pokrajina končno predstavila s številnimi programi, ki pa bodo seveda uresničeni, če bo zanje tudi dovolj finančnega kritja; z lastnimi sredstvi, to se pravi brez intervencij Cassa DD.PP., bodo ti načrti ostali samo na papirju, ali bolje, pokrajina bo morala plačati načrtovalce za njihovo delo (in pri tolikem številu načrtov je izdelek res težak — vsaj pol milijarde), vsekakor pa ni gotovo, koliko teh del bo dejansko prišlo v gradnjo.

Zaradi takih in podobnih pomislekov je bilo mnogo ugovorov in nasprotnih pozicij s strani pokrajinskega sveta, zlasti iz klopi opozicije, kjer pa so se npr. komunisti izkazali kot zelo šibka sila, saj so bili njihovi ugovori zgolj tehničnega značaja in brez prave teže. Tudi pri posameznih glasovanjih je bil glas komunistov zelo šibak in je često bil prisoten samo en njihov predstavnik, tisti pač, ki je imel nalogo, da sledi zadevi, po poklicu arhitekt. Po poraznem volilnem rezultatu na zadnjih volitvah se je menda zamajala tudi rdeča trdnjava goriških komunistov, in to se še kako pozna na njihovih javnih nastopanjih.

Kritičen, a mestoma tudi pozitiven je bil nastop fašista Cosma, ki je ob posameznih načrtih različno glasoval ter interveniral, s svojo prisotnostjo pa je npr. omogočil večini, kjer je bilo mnogo odstopov, da je izglasovala mandate načrtovalcem v prvem večeru debate, ki se je vršila za zaprtimi vrati.

Vidno odsoten v prvem večeru, močno kritičen v drugem zasedanju pa je bil socialist Cej, ki je po poklicu arhitekt in ki se je čutil poklicanega, da kot tehnik izrazi nasprotovanje predlaganim načrtom, a je svojo pozicijo motiviral predvsem zavoljo načina delovanja pokrajinske uprave, češ da je praktično postavila pokrajinski svet pred dejstvo, da je načrte treba odobriti, ne da bi se predhodno posvetovala s političnimi skupinami o uместnosti te ali one intervencije. S svojimi izvajanjmi je seveda spravil v zadrego predsednika socialista Campeto, ki je na eni strani kot predsednik odobral načrte, na drugi strani pa je kot predstavnik stranke moral jamčiti, da vsi predstavniki PSI enako volijo.

Kakorkoli že, Cej je s svojo vztrajnostjo in trdovratnostjo povzročil nemajhne težave pokrajinskemu odboru, saj bi v primeru njegovega nasprotnega glasovanja moral Campeto sejo preložiti in bi verjetno prišlo do preverjanja med strankami večine, če že ne do krize.

Pri Ceju žal pogrešamo slične odločnosti, kadar gre za probleme slovenske manjšine (gradnja slovenskih šol, prispevek slovenskim društvom itd.). Dovolimo si namreč trditi, da bi s premočrtnim zadržanjem slovenski socialisti svojo stranko lahko prepričali za mehkejšo pozicijo do Slovencev in s tem opravičili svoje nadaljnje udeleževanje v PSI.

Zdravstvo še razburja duhove

V četrtek 23. julija so se na povabilo deželnih odbornikov Brancatija in Manzona sestali deželni in pokrajinski tajniki strank, ki upravljajo deželo in goriško pokrajino, ter razpravljali o položaju v Goriški zdravstveni enoti (KZE - USL), potem ko sta deželni svet in odbor odobrila novi načrt za razvoj zdravstva, ki, kot znano, predvideva zaprtje bolnišnic v Krminu in Gračevo ter ureditev teh ustanov v Gorici in Trzinu.

V Gračevo in Krminu so nastali pravi spori, ki so precej omajali stabilnost vladne večine v naši pokrajini. Goriški pokrajinski tajniki želijo, da bi deželna uprava postopno uvajala novi plan, tako da bi se bojnostni zapirali počasi. Deželni organi pa trdijo, da če se plan ne izvaja, se ne da preurediti goriške in tržiške bolnišnice, ker je to med seboj povezano.

Posebno odločen je bil deželni odbornik za zdravstvo Manzoni, ki je zagovarjal deželno usmeritev. Na pogajanjih je sodeloval tudi Marjan Terpin kot predstavnik Slovenske skupnosti.

Cestitke

V torek 4. avgusta sta Ivo Bolčina in Irena Bratina obhajala 25-letnico poroke. Pri večerni maši pri Sv. Ivanu sta se Bogu zahvalila za 25-letno skupno življenje in za milosti, ki sta jih prejela skupaj z otroki.

Ob lepem jubileju jima čestita slovensko versko občestvo v Gorici, katerega živ del je cela njuna družina, ter jima želi še nadaljnjih lepih jubilejev in družinske sreče.

KRATKE NOVICE

Nesreča v Soški dolini

V nedeljo 2. avgusta se je v zgornji Soški dolini pripetila huda nesreča. Enotorno šolsko letalo, ki ga je upravljaval 28-letni poklicni pilot Zvonko Bučko, je padlo na zemljo ob izlivu potoka Lepene v Sočo, tj. malo pred vasjo Soča. Pri nesreči so umrli pilot in štirje njegovi sopotniki.

Bučko je hotel svoje prijatelje razveseliti s poletom nad Bovcem in bližnjo okolico. Toda v dolini Soče je letel prenizko ter zadel ob žičnico za prevoz sena. Žičnica je odrezala krilo letala in katastrofa je bila neizogibna.

Prepovedani reviji v Sloveniji

V Mariboru je sodna oblast prepovedala oz. zaplenila zadnjo številko študentskega glasila Katedra, v Ljubljani pa je prepovedala zadnjo številko Mladine. Katedra je bila zaplenjena zavoljo članka Cirila Žebota iz ZDA o Stanetu Kavčiču. Rekli so, da bi članek utegnil izzvati nemire med ljudstvom. Ciril Žebot namreč v svojem članku pove, kako je bilo s cestno afero tam okoli leta 1970, v katero je posegel tudi Edvard Kardelj.

Mladino je 29. julija prepovedala sodnica Erna Blažič, češ da ni primerna. Toda list ni bil še vezan. V pritožbi pravijo uredniki v Delu, da »v trenutku prepovedi notranji del časopisa in njegova naslovna stran še nista bila obrezana, listi časopisa pa ne zvezani«.

Ker so se uredniki Mladine zoper prepoved pritožili, je temeljno sodišče v Ljubljani dne 3. avgusta prepoved potrdilo. Naslednji dan 4. avgusta pa je sodni senat dovolil, da revija izide, vendar brez osporavanih člankov.

Pokol v Meki

Meka je za muslimane sveto mesto podobno kot za nas kristjane Jeruzalem. Ukazano je, naj vsak musliman vsaj enkrat v življenju poroča v Meko, kjer je živel Mohamed in kjer je Kaaba, vsem muslimanom svet kraj, kot je nam kristjanom cerkev božjega groba v Jeruzalemu. Toda muslimani so se že kmalu po Mohamedovi smrti ločili v dve veliki skupnosti, med šiite in sunite. Med tema dvema skupinama je bilo in je še vedno dokaj veliko sovražstvo.

Ceprav ločeni med sunite in šiite, vsi muslimani radi romajo v Meko, ki je danes v Saudski Arabiji. Tako je poromala v Meko zelo velika skupina šitov iz Irana. Toda v petek 31. julija je ta množica uprizorila po ulicah Meke in v sami Kaabi politično demonstracijo: v sprevedu so nosili transparente s Homeinijevo glavo in raznimi političnimi gesli. Tedaj je nastal spopad med policijo in romarji-demonstranti. Bilo je nad 400 mrtvih in nad 600 ranjenih, tako med policisti kot med iranskimi romarji.

Eni pravijo, da so spopad začeli iranski romarji, ki da so napadli policijo; drugi, da je policija posegla vmes, da prepreči politično manifestacijo, češ da so politične manifestacije v Meki prepovedane. Kakorkoli, spopad je bil zelo krvav in posledice bodo lahko hude, ker Iranci obtožujejo Amerikance, da so oni sokrivi pokola in da se bodo zaradi tega maščevali.

Sporod od 9. do 15. avgusta 1987

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slov. tiska v Italiji. 10.15 Mladinski oder: »Dvojne počitnice«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Poletni varieté. 14.10 Na počitnice! 15.00 Na obisku. 16.00 Glas harmonike. 17.00 Klasični album.

Ponedeljek: 8.10 Osebnost. Mira Sarđoč. 9.00 Otroški kotichek: Ali jih poznaš? Okno v živalski svet. 10.10 Koncert RAI iz Milana. 11.45 Zapiski s poti. 13.20 Vokalno instrumentalna skupina »Cantarè« iz Trsta. 16.00 Poezija slov. zahoda. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Klasični album. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Povejmo v živo! 10.10 Koncert v repentaborski cerkvi. 12.00 Pojdite z nami! 15.00 Mladi mladim. 16.00 O ljubezni in kiževnosti. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Klasični album. 18.00 I.G. Kovačič: »Jama«.

Sreda: 8.10 Poti do branja. 10.10 Koncert v Trzinu. 12.00 Oddaja o življenju z naravo. 13.20 Ženski zbor GM iz Trsta. 16.00 S poti po Afriki. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Klasični album. 18.00 Obrazi in utrinki iz slovenske proze.

Četrtek: 8.10 Osebnost. Mira Sarđoč. 9.00 Otroški kotichek: »Preljubo veselje«. 10.10 Koncert v Kult. domu v Trstu. 12.00 Na obisku. 16.00 Poezija slov. zahoda. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Klasični album. 18.00 Primorski emigranti...

Petek: 8.10 Ne prezimo! 10.10 Koncert RAI v Trstu. 12.00 Na počitnice! 13.20 Učiteljski ženski zbor iz Tolmina in Komorni mešani zbor iz Postojne. 15.00 Iz filmskega sveta. 16.00 Razmišljanja ob slov. ljudskih pravljicah. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Klasični album. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.15 Mladinski oder: »Bogar Mehos«. 10.45 Skladbe v čast Devici Mariji. 12.00 Oddaja iz Kanalske doline. 16.00 Pesmi za poletni čas. 17.00 Klasični album. 18.00 Poletni varieté.

Širite „Katoliški glas“

OBVESTILA

Na Pečah pri Boljuncu bo sv. maša 14. avgusta od 19. uri.

Draga '87: vsa predavanja in predstavitve bodo letos v Marjanišču na Opčinah.

DAROVI

Za novo telodavnico v Gorici: J. Komjanc v spomin Elizabete Komjanc in Zore Fabjan 100.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Marija, Janez in Metka ob osmi obletnici smrti tete s. Ahacije Kacin 100.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: novoporočenca Krebelj-Jazbec 200.000 in Collovati-Spetič 150.000; Sauli 40.000; Venier 20.000; Legiša 10.000; Rossi 10.000; Trussinger 10.000; G. J. 10.000; Visintin 5.000; Pertot 10.000; Kukanja 10.000; Gabrovec 5.000; Caharija 5.000; Radovič 10.000; Gruden 5.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Opčinah: Pavla Milič ob drugi obletnici smrti moža Nineta 50.000; N. N. 14.000; ob prvi obletnici smrti Marjota Sossija daruje žena Viktorija z družino 100.000 lir.

Za misijon p. V. Kosa: N. N., Opčine 10.000 lir.

Za CPZ - Opčine: Pavla Milič ob drugi obletnici smrti moža Nineta 50.000; žena Viktorija z družino ob prvi obletnici smrti Marjota Sossija 50.000 lir.

Za popravilo cerkve v Ricmanjih: Eda in Milka, Ricmanje v spomin na pok. Adrijana in Karla 100.000; Pepca in Felicijan, Domjo v isti namen 20.000; Marija Hrvatič, Ricmanje v isti namen 10.000; druž. Erminio Kuret, Ricmanje v spomin na pok. starše Gašperja in Erminije 10.000; Marija Zuljan, Ricmanje v spomin pok. brata Bernarda 10.000 lir.

Za kapelo sv. Leopolda Mandića, Domjo: Amelija in Leopold Pangos, Trst namesto cvetja na grob pok. župnika Viktorja Kosa 20.000; N. N., Trst 20.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 18 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo